

VESTI IZ KULTURE

● Zlata ptica

Med dobitniki letošnjega priznanja Zlata ptica, ki jih mladim podeljuje RK ZSMS in list Mladina za kulturne in umetniške dosežke, je tudi Alenka Vidrgar, članica foto — kino sekcije kluba LT z Vevč. V utemeljitvi je poudarjeno, da je Alenkino fotografsko delo prijetna osvežitev slovenskega kulturnega prostora. Poleg akta goji avtoportret, ki z njim odgovarja na najintimnejša opažanja svojega sveta. S sijajno izdelavo in podajanjem tega ima Alenka Vidrgar posebno mesto v slovenski fotografiji tega trenutka.

Čestitamo!

● Kulturni utrip v Gradisu

Maj mesec je bil v Gradisu mesec številnih kulturnih prireditev, ki se nadaljujejo tudi v juniju. Tako je bila v počastitev 9. kongresa ZK Slovenije organizirana razstava knjig Državne založbe Slovenije. Ob tej priložnosti so mladinci povabili na literarni večer pesnika, pisatelja in kritika **Jožeta Snoja**, ki je zbranim mladincem predstavil svojo najnovejšo knjigo in recital dve pesmi iz svojih dosedanjih zbirk. S svojimi pesmimi sta se predstavila tudi dva Gradišova mlada pesnika Miladin Macanović, dobitnik prve nagrade lanskoletnega tedna mladih Moščanov, in Milenko Nikič. Jože Snoj je bil zadovoljen, da tudi gradbeniki gojimo umetniško ustvarjanje in obljubil, da se bo tudi v bodoče odzival na podobna povabila.

Maja sta bili v avli skupnih služb Gradida dve razstavi. Na prvi sta razstavljala akademska slikarja iz Celja Srečko Škoberne in Niko Ignjatij.

Srečko Škoberne se je že večkrat predstavil javnosti na samostojnih in skupinskih razstavah. Njegova začetna dela do leta 1977 so bila bolj dekorativna, novejši ciklusi pa pričajo o resnem razmišljanju pa tudi o konkretnem iskanju lastnega avtentičnega izraza. Avtor namreč vse bolj celovito gleda na likovne odnose znotraj posameznega formata. Urejenost ne sme izražati urejenosti zaradi reda, ampak mora biti logična posledica jasne programske opredelitve, ki vse bolj stopa v ospredje njegovega likovnega hotenja.

Niko Ignjatij je razstavil že v Avstriji, Italiji in Ameriki ter v številnih krajih naše domovine. V Gradisu se je predstavil s pol ducata svojih platen, kjer se vztraja pri kombinaciji slikarskih in grafičnih komponent ter njih povezovanju z reliefnimi poudarki, medtem ko želi v primerkih žganih reliefnih prizorov na posebej grundirani klobučevini doseči učinkovite površine s spremembami v kemičnih postopkih. Takšno iskateljstvo vodi k neizumetničenim, neprevzetim, preprostim in v svoji zasnovi jasnim izdelkom.

Ob 17. do 24. maja so si obiskovalci Gradisa lahko ogledali mednarodno razstavo **ex librisov**, ki jo je pripravil **dr. Rajko Pavlovec**.

Junija pa se bosta s vojimi deli predstavila slikarja **Bigec** in **Škele**. C. P.

● ČESTITKE OB JUBILEJU

Naša občanka **Dana Klanšček-Valič**, roj. 27. maja 1922, stanujoča v Klunovi ul. št. 9, je praznovala šestdeseti rojstni dan. Slavljena je bila udeleženka NOB in je nosilka Partizanske spomenice 1941. Čestitamo k življenjskemu jubileju!

● OD 1. DO 7. JUNIJA 15. TRADICIONALNA AKCIJA ZBIRANJA OBLAČIL

TEDEN SOLIDARNOSTI

Tako kot teden RK, o čemer smo pisali v prejšnji številki NSK, spada tudi teden solidarnosti med stalne akcije RKS. Gre za manifestativni poudarek široko zasnovane socialistične solidarnosti na vseh delovnih in življenjskih področjih našega samoupravnega sistema. Odraža se v graditvi naše solidarnostne zavesti, ki je bila že mnogokrat preverjena.

Teden solidarnosti je vsakoletna akcija zbiranja solidarnostnih sredstev za odpravljanje posledic nepredvidljivih naravnih nesreč. V tej akciji zasleduje RKS več smotrov, ki se izražajo skozi razvijanje socialistične solidarnosti med občani, skozi sprotno reševanje socialne problematike in ugotavljanje potreb po tovrstni pomoči. Gre tudi za povezovanje organizacij RK v delu medsebojne pomoči, za iskanje možnosti skladiščenja večjih količin blaga, potrebnih ob morebitnih naravnih nesrečah, kjerkoli bi do njih prišlo, pomembna pa sta tudi vzgojni smoter in preverjanje mo-

bilizacijskih in organizacijskih sposobnosti vseh struktur RKS za delovanje v SLO, s posebnim poudarkom na NNNP. Občinska organizacija RK organizira vsako leto ob tednu solidarnosti zbiranje oblačil, obutve, posteljnine, sotorov in tekstilnih odpadkov. Letos je akcija potekala 3. junija popoldne. Količinsko je bilo do konca redakcije nemogoče ugotoviti točne rezultate akcije, po prvih presojah soede pa smo s četrtkovno akcijo občani naše občine znova dokazali, da nam beseda solidarnost ni prazna beseda! jp

● 4. JUNIJ

DAN KRVDODAJALCEV

Proslavili smo ga delovno, saj je bila prav naša občina na vrsti, da tega dne darujemo kri. Odziv krvodajalcev je bil pričakovano, čeprav je bila za marsikatero delovno organizacijo ta akcija že druga v letošnjem letu.

In zakaj je prav 4. junij dan krvodajalcev? Praznik te najbolj humane in množične solidarnostne pomoči praznujemo na ta dan zato, ker je tega dne leta 1945 dalo 150 krvodajalcev v Ljubljani kri za ranjene partizane. Pobrskal sem po podatkih in našel še naslednjega: Tega dne leta 1945 je bila ustanovljena prva transfuzijska postaja na Slovenskem in je bilo

konzerviranih prvih 19 steklenic krvi. Karkoli že, kaže, da sta oba podatka točna. Odslej ta dan praznujejo vsi, ki se udeležujejo krvodajalskih akcij, organizacije RK pa na ta dan pripravijo proslave, kjer podeljujejo priznanja. V Sloveniji sodeluje v tej akciji že več kot 100 tisoč ljudi na leto.

Društvo socialnih delavcev občine Ljubljana Moste-Polje vabi na

OBČNI ZBOR

vse socialne delavce, ki živijo ali delajo v naši občini. Občni zbor bo 17. junija ob 12. uri v sejni dvorani občinske skupščine, Proletarska c. 1/1.

Vabljeni!

● 35 LET GLASBENEGA ŠOLSTVA V OBČINI

REDNO IN ZAVZETO DELO

Učenci in učitelji glasbene šole Ljubljana Moste-Polje so konec maja ob 35-letnici šole pripravili v KD Španski borci pester in bogat glasbeni večer.

Polna dvorana je 16 točk programa spremljala z veliko pozornostjo in navdušenjem, kar oboje je potrjevala tudi raven izvedb. Od prisrčnih pesmic učencev nauka o glasbi in prek instrumentalnih solistov, klavirskega tria, tria klarinetov, harmonikarskega kvarteta in kvinteta kljunastih flaut do godalnega ansambla in harmonikarskega orkestra KUD Vide Pregarc (ki je zraščel z učenci te šole) so se stopnjevali zahtevnost, tehnična usposobljenost in prednašalska izpovednost nastopajočih. Šibke točke spored domala ni imel. Zato je nastopajočim in njihovim učiteljem le čestitati. Morda celo toliko bolj, ker dá tak nastop vedeti redno delovanje šole vsaj v vseh zgoraj omenjenih smereh. Učenci radi nastopajo, šola pa jim to tudi omogoča.

Od tod sproščenost in živčnost nastopajočih, ki je potrjevala tudi uvodne besede ravnateljice Ade Pritekelj: Šola je vsa leta obstoja in de-

lovanja vzgojno in izobražbeno odpirala glasbeni svet premnogim mladim ljudem, ki so kasneje ali nadaljevali glasbeno šolanje ali pa so — večinoma — ostali oziroma postali ljubitelji glasbe kot neločljive sestavine njihovega življenja. Prek rednega, vse-

Godalni ansambel glasbene šole pod vodstvom Hervina Jakončiča je zaigral A. Strajnarja Miniaturu za flauto in godala ter J. S. Bacha Gavoto

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

stranskega in zavzetega dela se glasbena šola tudi vse bolj vrašča v družbeno okolje, se povezuje z vrsti in drugimi šolami, knjižnico, krajevnimi skupnostmi, zvezo kulturnih organizacij, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami ter društvi. Ob takó zastavljeni poti in ob družbeni pozornosti postaja neločljivi sestavni del široko razvejane kulture našega življenja naše občine in mesta Ljubljana kot celote.

Ob koncu so naši glasbeni šoli za jubilej čestitali: **veški pihalni orkester, druge ljubljanske glasbene šole in društvo glasbenih pedagogov Slovenije. Predsednica delovnega njihovega kolektiva Marija Urbančič pa se je toplo zahvalila Olgi Primčevi in Dragi Svetinovi za njuno več kot 30-letno pedagoško delo na šoli.**

AM

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ●

● USMERJENO IZOBRAŽEVANJE V NAŠI OBČINI

Uskladiti potrebe in interese

V šolskem letu 1981-82 so bili izpolnjeni osnovni pogoji za pričetek izvajanja srednjega usmerjenega izobraževanja: sprejeta je bila mreža šol, oblikovane in sprejete so bile usmeritve, nazivi in vrsta vzgojnoizobraževalnih programov. Problem se je pojavil predvsem pri zagotavljanju ustreznih prostorov za posamezne šole ter pri razmejitvi v proizvodno in neproizvodno usmeritev, ki naj bi bila za republiko v razmerju 70:30. Z intenzivnim preusmerjanjem in odpiranjem novih oddelkov se je problematika vpisa v Ljubljani nekoliko rešila, pokazalo pa se je da potrebe združenega dela po delavcih niso bile dovolj strokovno in realno planirane.

Ob vpisu osmošolcev v šole usmerjenega izobraževanja za šolsko leto 1982-83 se žal ponovno srečujemo z isto problematiko, s tem da je zelo pereč vpis deklet v ustrezne šole. Se vedno je namreč preveč zakoreninjena tradicionalna miselnost o moških in ženskih poklicih, in to ne samo pri starših, marveč tudi v združenem delu. Zato bodo morale osnovne šole skupaj s strokovno službo skupnosti za zaposlovanje vlagati večje napore že pri zbiranju učnih namer učencev osnovnih šol, dalje pri preusmerjanju učencev v skladu s potrebami združenega dela pa seveda upoštevajoč njihove lastne interese.

V naši občini imamo dve srednji šoli usmerjenega izobraževanja: šolski center tiska in papirja, ki izobražuje za grafične in papirniške poklice, in srednjo zdravstveno šolo, organizirano v prostorih VI. gimnazije Moste, ki se bo ob spremenjeni šolski mreži v šolskem letu 1982-83 izselila, v teh prostorih pa bo organizirana srednja šola za elektroenergetiko. Izobraževala bo za poklice elektrotehnik energetik.

V šolskem centru tiska in papirja so imeli ob vpisu za šolsko leto 1982-83 težave pri preusmerjanju deklet iz grafičnega v

papirniški program prav zaradi odklonilnega stališča združenega dela do deklet v papirniških poklicih. Doslej je imela šola periodični pouk, s celoletnim vzgojnoizobraževalnim procesom pa bo že s šolskim letom 1983-84 začela v prostorske težave, ki jih bo reševala z nadgradnjo iz zdru-

ženih sredstev uporabnikov v izobraževalni skupnosti tiska in papirja.

Srednja šola za elektroenergetiko z vpisom nima težav, nastopajo pa pri organizaciji dela, saj še ni povsem jasno, kdo bo zagotovil sredstva za opremo specialnih učilnic.

Zaradi obveznega splošnega vzgojnoizobraževalnega programa v prvih dveh letih usmerjenega izobraževanja v vseh srednjih šolah, in odmirajočega gimnazijskega programa se močno spreminja kadrovska struktura pedagoških delavcev, pri čemer je izpostavljeno zagotavljanje socialne varnosti predvsem učiteljev gimnazijskega programa. Problematiko rešujejo v okviru Ljubljane, vendar bo pereča, dokler se gimnazijski program ne izteče.

NADA GLUŠIČ

Proizvodno delo v Saturnusu

Učenci usmerjenega izobraževanja imajo v programih tudi proizvodno delo v delovnih organizacijah. V Sloveniji kovinarjev primanjkuje in v Saturnusu si mnogo obetajo od srednjega usmerjenega izobraževanja. Zato so se na izvajanje proizvodnega dela učencev dobro pripravili. Tudi dosednji rezultati potrjujejo in zadovoljni so tako učenci kot njihovi profesorji v šoli.

Odločili smo se za kratek pogovor s štirimi učenci prvega letnika Tehniške šole za strojništvo v Ljubljani, ki opravljajo prakso v delavnicah tozda Orodjarna in vzdrževanje v Saturnusu.

Aleš Hasanagič je iz Zadobrove. Ima 17 let, odločil se je za avtokleparstvo. Oče je vodovodni instalater, mati je delavka. »Za poklic avtokleparja sem se odločil sam; brat je avtoličar in malo je vplivalo tudi to. Sam sem se odpravil v Avtohišo glede štipendije in jo tudi dobil. Malo me moti, da so me na proizvodno delo poslali v tovarno, saj bi za svoj bodoči poklic več pridobil v Avtohiši. Menim, da bi proizvodno delo lahko trajalo dalj časa. V štirinajstih dneh učencev ne pridobi veliko. Ob prihodu v Saturnus so nas dobro poučili glede varnosti pri delu. Halje smo prinesli s seboj, druga potrebna zaščitna sredstva smo prejeli tukaj. Opozorili so nas, da ne smemo vtikati prstov v stroje in da ne smemo zatajiti niti najmanjše poškodbe, ker lahko

pride do zastrupitve. Za uvod smo delali v tozdu Embalaža. Dobil sem rokavice in mazal ploščevino, ki so jo predelali v pokrovice. Je pa naporno, če pri delu stojiš osem ur! Zdej delam v strojni remontni delavnici in sem že demontiral pokrov zapiralke AZK-6 ter ga pripravil za poliranje, z vrtnim strojem pa sem vrtnal luknje pa navoje sem tudi že rezal. Vsak dan imam drugačno delo...«

Slavko Čavna je doma v Založu. Star je 15 let, postal bo ključavničar. Mati dela v tozdu Embalaža v Saturnusu, oče je kontrolor v Indosu. »Za poklic sem se sam odločil, štipendira me Saturnus. Ob začetku dela v Saturnusu smo imeli najprej predavanja o samoupravljanju, varstvu pri delu — ne, o tem nam v šoli predhodno niso nič povedali — o zgodovini in razvoju Saturnusa. Najprej sem delal na oddelku polizdelkov v tozdu Embalaže, pri pakiranju kovinskih škatal v kartonem sem moral nataktni rokavice zaradi ostrih škatal. V strojni remontni delavnici pa sem že prilagajal pokrove zapiralke na ohišje zapiralke za zapiranje kozarcev, pilil sem robove, vrtnal pribornice. Imamo le pol ure odmora za malico — samo če se stroj pokvari, ga je več. O strojih sem se veliko naučil, praksa pa bi lahko bila daljša.«

Vsi učenci so dobili prvi dan v Saturnusu tudi bloke za toplomalico, ampak nad zeljem tega dne Slavko ni bil najbolj navdušen.

Alenka Kralj stanuje v Novih Jaršah, stara je 16 let. V prvem letniku je med bodočimi avtokleparji, finomehaniki in strojnimi tehniki — med slednje spada sama. Mati uči telovadbo na OŠ Ledina, oče je strojni ključavničar. »Stroji zame niso nič novega, že od malega rada pomagam očetu. Tudi med počitnicami sem delala v strojni delavnici v Iskrti. Po končani šoli bom risala stroje, načrte, morda tudi nove stroje. Če bom študirala naprej, pa je odvisno od uspeha v šoli.« Tudi Alenka je najprej pakirala škatle na »okroglem« oddelku v tozdu Embalaže, ko pa smo jo poiskali za pogovor, je pravkar polirala kletko za glavo zapiralke v ročni orodni delavnici. »V proizvodnji je norma, težko se navadiš, delo je naporno in enolično. Tukaj pa sem se res že veliko naučila.«

Andrej Šeruga ima 16 let in se je odločil, da bo strojni tehnik. Oče je zidar, mati dela v Kartonažni tovarni. »Najprej sem mazal ploščevino v tozdu Embalaže. Prvi dnevi so bili res hudi, nisimo bili navajeni in smo bili utrujeni, nekam mlahavi. Zdej že gre, verjetno se bom odločil za delo med počitnicami v tozdu Avtoopreme. Tukaj v ročni orodni delavnici pa je zanimivo. Stroje sem že prej poznal, saj jih imamo v šolski delavnici. Všeč mi je, ker lahko sam delam. Žagal sem aluminij in jeklo, demontiral in montiral orodne dele. Preden začnemo delati, nam vse razložijo in tudi vprašamo lahko. Všeč mi je, da imamo topli obrok, da ne žulim vedno tisti sendvič. In spet je prav vneto žagal kos kovine na tračni žagi.«

V Saturnusu ocenijo proizvodno delo glede na opravljeno delo, prizadevnost, vodeni dnevnik in učenci lahko po dveh tednih zapustijo delovno organizacijo s »plačo«, ki znaša tudi nad tri tisočeake.

Besedilo: ANAMARIJA PLESNIČAR

Slike: MIRAN TODORI

Aleš Hasanagič

Slavko Čavna

Alenka Kralj

Andrej Šeruga